

[Viggo Starcke.]

befolkningens vrede, at det skete lige før mindehøjtideligheden i mindelunden. Det skete som en form for misbrug af julestemningen, og det virkede, ligesom når ældre damer bruger benzin for at få det til at brænde i kakkelovnen: det eksploderede. Det mest uheldige var måske de tåbelige og let tummelumske kommentarer, som den højtærede minister fremkom med for at forklare det skete. Han sagde, at han ville afvente løsladelserne af de fire tyskere. Det blev opfattet, som om han ville prøve, hvordan offentligheden reagerede, før han ville give den en ny dosis frigivelse. Den højtærede minister sagde, at da de endelig var ude, syntes han, det måtte sætte sig lidt, inden de andre fulgte efter. Den højtærede minister troede åbenbart, at det havde sat sig, men i stedet for en afsvækket reaktion fremkaldte han et ligefrem anafylaktisk chok, en overfølsomhedsreaktion af den allervoldsomste art.

Noget af det mest forfriskende ved denne affære er dette, at der endnu er så mange i den danske befolkning, der har bevaret deres indignationsevne frisk. Man har vist aldrig tidligere i Danmark set en sådan reaktion i den jævne befolkning, en reaktion så voldsom, at jeg egentlig havde lyst til at spørge den højtærede justitsminister: Tror ministeren egentlig, at han i dag nyder befolkningens tillid? Og hvis ministeren ikke tror, at han nyder befolkningens tillid, kunne jeg have lyst til at spørge ministeren, hvilke konsekvenser han i så fald agter at drage deraf.

Det vigtigste er den fremtidige praksis, og dér vil jeg gerne takke den højtærede minister for, at han dog nu har bragt sig så meget i land, at han har tilkendegivet, at i fremtiden vil man følge den regel for prøveløsladelse, som er nedfældet i straffelovens § 38, at de først finder sted, når $\frac{2}{3}$ af forbrydernes straf er udstået. Det er noget, der gælder ved almindelige kriminelle forbrydelser, og landsforrædere bør ikke behandles mildere. Benådningen må ikke blive udtryk for, at man viser ligegyldighed overfor forbrydelser. Benådningen må ikke betyde, at man siger: vi lever i et frit land, og altså må vi have lov til at være landsforrædere. Man har efter mit skøn i disse sager først og fremmest tænkt på forbryderne og dernæst på

samfundet, men man har glemt een ting: man har glemt at tænke på de krænkede, på alle dem, som forbrydelserne gik ud over, og det er det, der i dag har straffet sig.

Holger Eriksen: Da meddelelsen om benådningen af de fire tyskerhåndlangere fremkom, udløste den en spontan bølge af indignation hos et stort antal, ja, efter min mening et stort flertal af det danske folk. Dette havde intet med politik eller politisk indstilling at gøre, selvom det er uomstødeligt, at der senere er gjort forsøg på at misbruge sagen i politisk retning. Det siger sig selv, at der ikke i noget partiprogram står noget om, hvorvidt forbrydere bør benådes eller ikke; derfor er der i alle befolkningsklasser nogle, som billiger løsladelserne, og andre — som nævnt efter min opfattelse flere — der misbilliger dem. Dette gælder ikke mindst arbejderklassen. Man kan spørge, hvorfor denne forargelse ikke er kommet til udtryk før, og svaret må da blive, at det er, fordi man ikke vidste besked. Det kan hænde, at en dom fremkalder en vis reaktion i befolkningen, fordi man skønner, enten at den er for mild, eller at den er for hård. Man havde f. eks. et tilfælde, hvor en landsretsdom over en af de nu løsladte fremkaldte en kort strejke. Men normalt vil det kun blive krusninger på vandet, fordi alle ved, at en dom er en af de ting, man må bøje sig for. På samme måde med benådningerne; det er noget, som offentligheden normalt ikke beskæftiger sig med, fordi man ved, at de er led i et retssystem, som man respekterer. Når man nu hørte om, at en eller anden tyskerhjælper var benådet, ja, så var der måske nok dem, der modtog meddelelsen med en ed, men man regnede dels med, at det var en af dem, der var dømt for mindre graverende forbrydelser, dels med, at de sædvanlige retningslinier var fulgt. Det, der opskræmte offentligheden i det foreliggende tilfælde, var pludselig at erfare, at der mellem de benådede var personer, der havde gjort sig skyldig i alvorlige forbrydelser, deriblandt stikkeri, som havde medført, at de angivne var blevet likvideret, og navnlig at man samtidig fik følelsen af, at de var blevet benådet efter andre regler, end man anvender for dem, der har gjort sig skyldige i almindelige, skal vi sige borgerlige, forbrydelser.